

GENOGRAMMEN

Het genogram is een getekende familiestamboom, die informatie geeft over familieleden en hun relaties over ten minste drie generaties.

Het biedt een snel beeld van het complete familiepatroon en is een rijke bron van hypothesen over hoe het gepresenteerde probleem verband heeft met de familiecontext en de evolutie van zowel het probleem als de context over een langere periode.

Patronen en gebeurtenissen worden inzichtelijk in de verschillende contexten.

Het uitwerken van het genogram en vooral ook het verzamelen van ontbrekende informatie door de familieleden, kan de familieleden helpen zichzelf op een nieuwe wijze te zien.

Het delen van elkaars geschiedenis geeft de therapeut de mogelijkheid tot "reframing" en depathologiseren.

Er ontstaat een systemisch perspectief die helpt om familiethema's door de tijd heen op het spoor te komen (tracking).

1. Symbolen en familiestructuren

Man

Vrouw

Geïdentificeerde patiënt man

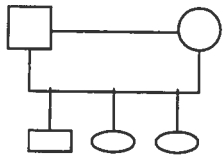
Geïdentificeerde patiënt vrouw

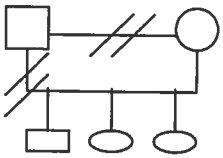
Man (links), vrouw (rechts)
Hebben een relatie

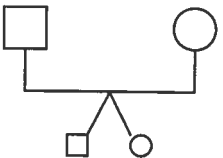
gescheiden

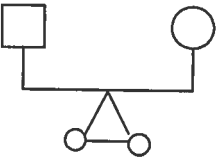
Man en vrouw met drie kinderen

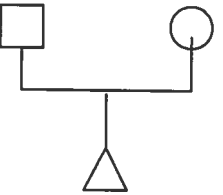
Man en vrouw gescheiden
De kinderen wonen bij moeder

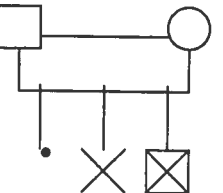
Twee-eiige tweeling

Eeneiige tweeling

zwangerschap

Spontane abortus/abortus provocatus/dood geboren

2. Interactiepatronen

3. Belangrijke informatie

In de genogrammen kunnen verschillende belangrijke data kort omschreven opgenomen worden. Hierbij kan gedacht worden aan:

- geboorte data;
- data van overlijden;
- data van huwelijk/scheidingen;
- data van verhuizingen/ziekte etc.

Onder het genogram kan een tijdslijn getekend worden waarop sleutel informatie in volgorde van de tijd, weergegeven kan worden.

tijdslijn der gebeurtenissen

Bij elk verticaal streepje wordt geschreven welke gebeurtenis het is. Boven de lijn kunnen de individueel gerelateerde gebeurtenissen geplaatst worden.

Onder de lijn die gebeurtenissen gerelateerd aan de omgevingsfactoren. Bij de gebeurtenissen de datum vermelden.

Markeer eerst het moment van NU. Vervolgens kan gekozen worden om vanaf het NU-punt terug te gaan in de tijd of bij het "begin" van de geschiedenis te beginnen en naar het NU-punt toe te werken.

4. Hoe het genogram te bevragen?

Onderstaande vragen geven een indruk en richting aan waaraan gedacht kan worden en kunnen zeker aangevuld / toegespitst worden op het betreffende gezin.

A.

Van het gezin naar de familieverbanden

- wie maakt (nog meer) deel uit van uw gezin?
- Hoe liggen de relaties?
- Waar leven andere familieleden?
- Welke familieleden weten iets van de problemen?
- Hoe kijken die er tegenaan/ reageren zij erop?
- Had iemand in de familie ooit hetzelfde probleem?
- Welke oplossingen werden toen geprobeerd/gevonden?
- Wat voor persoon is...?
- Zijn er personen die niet tegen elkaar spreken?
- Wie komt eerst te hulp als dat nodig is?
- In wie heeft men het meeste vertrouwen?

B.

Naar historie van familiegebeurtenissen

- wat gebeurde er in uw familie- toen het probleem ontstond?
  - recentelijk?
- Waren er veranderingen: ziekte/werkloosheid/het huis in of uit gaan etc.?
- Staan er in de nabije toekomst dingen te gebeuren?

- Waren de relaties vóór het probleem anders? Hoe/wat?
- Wat gaat er gebeuren in de familie als het probleem zo blijft?
- Wat als het verdwijnt?

C.

familiecontext

- het hoeveelste kind was uw moeder in de kindertijd?
- Wanneer werd zij geboren/hoe oud is zij nu?
- Leeft zij nog?
- Zo nee, wanneer overleed zij/waardoor?
- Zo ja, waar woont zij nu wat doet ze?
- Gepensioneerd sinds?
- Hoe en wanneer ontmoet je elkaar?
- Wanneer trouwden ze?
- Was ze eerder getrouwd/eerder kinderen?
- Is ze gescheiden/weduwe of.....?
- Wat voor persoon is ....?

Deze vragen zijn vanzelfsprekend m.b.t. beide ouders te stellen.

Sociale context

- welk support kwam van buiten?
- Welke rol speelden andere in uw familie?
- Kregen ze hulp van buitenaf?
- Wie was belangrijk in uw leven?
- Heeft er iemand in uw gezin ingewoond?
- Ervaringen met artsen/hulpverleners/leerkrachten etc.?
- Wie komt er eerst te hulp als het nodig is?
- Wie zijn close met elkaar?

Feiten

- data geboorte/huwelijk scheiding/ziekte/dood+oorzaak?
- Positie broers/zussen?
- Etnische/religieuze achtergrond?
- Beroep/opleiding?

Historische gegevens: Routemap door de tijd heen van de evolutie van de familie. Leg verbanden tussen heden/verleden en toekomst. Zoek naar aanpassingsvermogen.

Vreugde/Verdriet:

- Hoe reageerde de familie toen.... of op.....?
- Voor wie was het moeilijkst?
- Wie kwam op visite?